

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-02-3214/12
Sarajevo, 10.6.2013. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 10-06-2013			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Radni broj	Broj priloga
01/02	02-1	30/13	

B

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o volontiranju

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici održanoj 25.4.2013. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o volontiranju Bosne i Hercegovine, te zaključilo da se isti uputi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po temeljnom zakonodavnom postupku.

U svezi s navedenim, u priritku dostavljamo Prijedlog zakona o volontiranju Bosne i Hercegovine, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku. Istodobno dostavljamo i elektronsku verziju Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO PRAVDE**

PRIJEDLOG

ZAKON O VOLONTIRANJU BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, mart 2013. godine

Na osnovu člana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na _____ sjednici Zastupničkog doma, održanoj _____, i na _____ sjednici Doma naroda, održanoj _____, usvojila je

ZAKON O VOLONTIRANJU BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet zakona)

Ovim zakonom definišu se osnovni pojmovi u vezi s volontiranjem, uvjeti volontiranja, osnovna načela volontiranja, prava i dužnosti volontera, organizatora volontiranja, uvjeti zaključivanja ugovora o volontiranju, izdavanje potvrde o volontiranju, državna nagrada za volontiranje te nadzor nad primjenom ovog zakona.

Član 2. (Primjena zakona i organizator volontiranja)

- (1) Volontiranje organizuje organizator volontiranja.
- (2) Organizatori volontiranja u smislu ovog zakona su:
 - a) organi uprave Bosne i Hercegovine;
 - b) institucije kojima su javna ovlaštenja povjerena od strane Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;
 - c) svaki pravni subjekt registrovan u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 32/01, 42/03, 63/08 i 76/11).
- (3) U slučaju kada ne postoji zakon o volontiranju donesen na nivou Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine s čijeg teritorija se angažuju volonteri, organizatori volontiranja u smislu ovog zakona mogu biti i:
 - a) javne i privatne visokoškolske ustanove;
 - b) vjerske ustanove.

Član 3. (Značaj volontiranja)

- (1) Volontiranje je aktivnost od interesa za Bosnu i Hercegovinu kojom se doprinosi poboljšanju kvaliteta života, aktivnom uključivanju građana u društvene procese i razvoju humanijeg i ravnopravnijeg demokratskog društva.
- (2) Ulogu i značaj volontiranja potrebno je prenijeti djeci i mladima kroz školovanje u odgojno-obrazovnim ustanovama u Bosni i Hercegovini.

Član 4. (Značenje pojmova)

- (1) Volontiranje, u smislu odredbi ovog zakona, je dobrovoljno ulaganje ličnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit drugog subjekta ili za opću dobrobit bez naknade, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Dugoročno volontiranje je obavljanje volontiranja dužeg od 240 sati u najmanje tri mjeseca bez prekida, u skladu sa zakonom.

(3) Međunarodno volontiranje je volontiranje koje je sastavni dio programa međunarodne razvojne saradnje, a obavljaju ga volonteri koji svoje prebivalište imaju izvan Bosne i Hercegovine, kao i strani volonteri u Bosni i Hercegovini.

Član 5. (Izuzeci od volontiranja)

Volontiranjem se, u smislu ovog zakona, ne smatra:

- a) dobrovoljno obavljanje usluga ili aktivnosti koje su u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine, drugim propisima Bosne i Hercegovine i preuzetim međunarodnopravnim obavezama;
- b) stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa (volonterski rad), uređeno Zakonom o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 26/04, 7/05, 48/05 i 60/10), (u daljnjem tekstu: Zakon o radu) ili drugim propisima;
- c) obavljanje usluga ili aktivnosti za koje postoji uvjet isplate ili potraživanja novčane nagrade, odnosno druge imovinske koristi, a koje se obavljaju bez zasnivanja radnog odnosa uređenog Zakonom o radu;
- d) obavljanje poslova koji s obzirom na narav i vrstu rada te ovlasti poslodavca imaju obilježja poslova za koje se zasniva radni odnos u skladu sa Zakonom o radu;
- e) obavljanje usluga ili aktivnosti koje je jedan subjekt obavezan pružiti drugom subjektu na osnovu zakona, drugih propisa ili ugovora, osim ugovora o volontiranju;
- f) izvršavanje posebnih obaveza u skladu sa sudskim odlukama i presudama;
- g) obavljanje usluga ili aktivnosti koje su uobičajene u porodičnim, prijateljskim ili komšijskim odnosima i
- h) obavljanje usluga ili aktivnosti koje se odnose na besplatno i nepovratno davanje imovine, novca i besplatno davanje na upotrebu pokretne i nepokretne imovine.

Član 6. (Volonter i maloljetni volonter)

(1) Volonter je, u skladu s odredbama ovog zakona, poslovno sposobna osoba ili ograničeno poslovno sposobna osoba koja volontira u Bosni i Hercegovini u skladu s ovim zakonom, odnosno koja volontira u inozemstvu u skladu s važećim nacionalnim i međunarodnim propisima, ukoliko drugačije nije uređeno ovim zakonom.

(2) Maloljetni volonter je osoba u dobi od 15 do 18 godina na koju se primjenjuje posebno načelo zaštite maloljetnih volontera, u skladu s članom 11. ovog zakona.

Član 7. (Korisnik volontiranja)

Korisnik volontiranja je fizički ili pravni subjekt koji prima usluge volontera u skladu s članom 3. ovog zakona.

DIO DRUGI - OSNOVNA NAČELA VOLONTIRANJA

Član 8.

(Načelo zabrane diskriminacije volontera i korisnika volontiranja)

(1) Organizator volontiranja dužan je postupati prema volonteru u skladu s načelom jednakih mogućnosti za sve osobe bez obzira na: uzrast, rasu, boju kože, jezik, vjeru, spol, spolnu orijentaciju, rod i rodno izražavanje, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, imovinsko stanje, obrazovanje, društveni položaj, bračno stanje, porodične obaveze, članstvo ili nečlanstvo u političkoj stranci, udruženju ili sindikatu, fizičke ili duševne poteškoće ili oboljenja i druge lične karakteristike.

(2) Organizator volontiranja i volonter dužni su postupati prema korisnicima volontiranja prema načelu jednakih mogućnosti za sve osobe bez obzira na: uzrast, rasu, boju kože, jezik, vjeru, spol, spolnu orijentaciju, rod i rodno izražavanje, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, imovinsko stanje, obrazovanje, društveni položaj, bračno stanje, porodične obaveze, članstvo ili nečlanstvo u političkoj stranci, udruženju ili sindikatu, fizičke ili duševne poteškoće ili oboljenja i druge lične karakteristike.

Član 9.

(Načelo zaštite korisnika volontiranja)

(1) Organizatori volontiranja dužni su posvetiti naročitu pažnju odabiru i edukaciji volontera koji volontira sa sljedećim grupama korisnika volontiranja: djecom, osobama s invaliditetom, osobama s teškoćama u razvoju, starim i nemoćnim osobama, bolesnim osobama ili osobama koje su potpuno ili djelimično lišene poslovne sposobnosti, uz posjedovanje ličnih znanja, iskustava i sposobnosti za rad s tim grupama korisnika volontiranja.

(2) Volontiranje kojim se pružaju usluge djeci, osobama s invaliditetom, osobama s poteškoćama u razvoju, starim i nemoćnim, bolesnim osobama ili osobama koje su potpuno ili djelimično lišene poslovne sposobnosti zabranjeno je:

- a) osobi kojoj traje mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja ili obaveznog liječenja od ovisnosti ili zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti koja je u vezi s djelatnošću volontiranja i
- b) pravosnažno osuđenoj osobi za krivično djelo protiv života i tijela, protiv sloboda i prava građana, protiv spolnog integriteta, protiv braka i porodice, protiv zdravlja ljudi, te osobama kojima je izrečena prekršajno-pravna sankcija zbog nasilja u porodici.

Član 10.

(Načelo zabrane iskorištavanja volontera)

(1) Zabranjeno je volontiranje kojim se zamjenjuje rad koji obavljaju radnici zaposleni u skladu sa Zakonom o radu te volontiranje koje zamjenjuje poslove koje obavljaju izvršioци poslova na osnovu ugovora o djelu.

(2) Zabranjeno je volontiranje u trajanju dužem od 40 sati sedmično.

(3) Zabranjeno je volontera iskorištavati i zloupotrebjavati u svrhu stjecanja ili povećanja profita.

Član 11.
(Načelo zaštite maloljetnih volontera)

- (1) Maloljetna osoba s navršenih 15 godina i starija maloljetna osoba može sklopiti ugovor o volontiranju i volontirati samo uz pisanu saglasnost zakonskog zastupnika (u daljnjem tekstu: maloljetni volonter).
- (2) Maloljetni volonter može volontirati isključivo na aktivnostima u skladu sa svojim uzrastom, fizičkim, psihičkim i moralnim stepenom razvoja i vještinama koje ne predstavljaju rizik za njegovo zdravlje, razvoj i uspjeh u izvršavanju školskih obaveza.
- (3) Volontiranje maloljetnog volontera obavlja se uz obavezni nadzor organizatora volontiranja.
- (4) Zakonski zastupnik može obavljati nadzor volontiranja maloljetnika.
- (5) Osobama mladim od 18 godina zabranjeno je volontiranje od 20:00 sati do 07:00 sati narednog dana.
- (6) Organizator volontiranja posebnu pažnju mora posvetiti zaštiti dobrobiti i zdravlja maloljetnih volontera.
- (7) Maloljetni volonteri ne smiju biti izloženi:
 - a) volontiranju izvan granica Bosne i Hercegovine bez saglasnosti zakonskog zastupnika te bez pratnje zakonskog zastupnika ili organizatora volontiranja;
 - b) dugoročnom volontiranju;
 - c) volonterskom radu na naročito teškim fizičkim poslovima, na radovima koji se obavljaju pod vodom ili pod zemljom te na drugim poslovima koji bi mogli predstavljati povećan rizik za njihov život, zdravlje, psihofizički razvoj, spolni integritet i izvršenje školskih obaveza.
- (8) Maloljetni volonter ima sva prava volontera određena ovim zakonom.

Član 12.
(Obrazovanje o volonterizmu)

- (1) Uloga i značaj volonterizma prenosi se djeci i mladima formalnim i neformalnim obrazovanjem.
- (2) Maloljetna osoba mlađa od 15 godina može biti uključena u obavljanje odgojno-obrazovnih volonterskih aktivnosti kao aktivnosti usmjerenih ka općem dobru i odgoju za volontiranje, i to samo u svrhu odgoja i obrazovanja na način koji doprinosi njenom razvoju i socijalizaciji, uz uvjet da je organizator volontiranja odgojno-obrazovna ustanova, ustanova socijalne zaštite ili drugi pravni subjekt koji organizuje volontiranje u odgojne i obrazovne svrhe uz saglasnost nadležnih tijela odgojno-obrazovnih ustanova ili ustanova socijalne zaštite.
- (3) U slučaju iz stava (2) ovog člana organizator volontiranja obavezno pribavlja pisanu saglasnost zakonskog zastupnika maloljetnog volontera.
- (4) Osoba iz stava (2) ovog člana može prestati da obavlja volonterske aktivnosti u bilo kojem trenutku bez saglasnosti zakonskog zastupnika.

Član 13.

(Načelo zaštite osoba djelimično i potpuno lišenih poslovne sposobnosti)

- (1) Osoba djelimično lišena poslovne sposobnosti može volontirati u dijelu preostale poslovne sposobnosti na aktivnostima prilagođenim njenim mogućnostima.
- (2) Zabranjeno je volontiranje osobi koja je potpuno lišena poslovne sposobnosti.

Član 14.

(Načelo besplatnosti volontiranja)

- (1) Volonter ne može volontiranje uvjetovati ispunjenjem neke usluge (davanja, činjenja, propuštanja ili trpljenja) ili stjecanjem imovine, novčane naknade ili koristi.
- (2) Novčanom naknadom ili imovinskom koristi za volontere ne smatraju se sljedeće novčane naknade troškova volontiranja:
 - a) računom potvrđene novčane naknade isplaćene za plaćanje poslovne odjeće, opreme i predmeta za zaštitu potrebnih za volontiranje;
 - b) računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova putovanja, smještaja i ishrane koji nastanu u vezi s volontiranjem;
 - c) računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova ishrane, zbrinjavanja i obuke životinje u vlasništvu volontera koja učestvuje u aktivnostima volontiranja;
 - d) novčane naknade isplaćene u svrhu plaćanja medicinskih usluga i vakcina primljenih u svrhu obavljanja volontiranja;
 - e) novčane naknade isplaćene za troškove edukacije izvan školskog sistema potrebne za volontiranje;
 - f) računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova koji nastanu u vezi s izvršavanjem volonterskih usluga i aktivnosti;
 - g) novčane naknade isplaćene za premije osiguranja volontera za slučaj smrti, fizičke povrede ili profesionalne bolesti tokom volontiranja, odnosno novčane naknade u svrhu osiguranja od odgovornosti za štetu nastalu kod organizatora volontiranja ili trećeg subjekta;
 - h) džeparac za putovanja isplaćen volonterima, uz uvjet da iznos džeparca ne prelazi iznos od 50% dnevnice propisane za državne službenike;
 - i) novčana naknada isplaćena za pribavljanje dokumenata ili plaćanje administrativnih taksi nužnih za omogućavanje volontiranja;
 - j) računom potvrđene novčane naknade isplaćene za druge troškove koji nastanu u vezi s obavljanjem volonterskih usluga i aktivnosti.

Član 15.

(Načelo dobrovoljnosti i solidarnosti volontiranja)

- (1) Volontiranje se obavlja slobodnom voljom volontera iz razloga solidarnosti, a u skladu s članom 2. ovog zakona.
- (2) Obavljene aktivnosti ili usluge koje nisu učinjene slobodnom voljom volontera ili na način predviđen ovim zakonom ne smatraju se volontiranjem.

Član 16.
(Načelo transnacionalnosti volontiranja)

- (1) Državljanima Bosne i Hercegovine koji volontiraju u inozemstvu imaju sva prava i obaveze predviđene ovim zakonom i preuzetim međunarodnopravnim obavezama.
- (2) Organizator volontiranja je obavezan ugovoriti prava iz ovog zakona za državljane Bosne i Hercegovine koji će volontirati u inozemstvu.
- (3) Osobe koje nisu državljani Bosne i Hercegovine imaju pravo volontirati na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (4) Osobe iz stava (3) ovog člana imaju status međunarodnog volontera.
- (5) Međunarodni volonteri izjednačeni su u svojim pravima i obavezama s volonterima državljanima Bosne i Hercegovine i na njih se primjenjuju odredbe ovog zakona i međunarodni propisi iz ove oblasti.
- (6) Privremeni boravak međunarodnih volontera po osnovu volonterskog rada uređen je Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“, br. 36/08 i 87/12).
- (7) Ugovor o volontiranju koji zaključi volonter stranac u pisanoj formi, u skladu s ovim zakonom, smatra se dokazom o opravdanosti postojanja osnove za odobrenje privremenog boravka.

DIO TREĆI - DRŽAVNA NAGRADA ZA VOLONTIRANJE

Član 17.
(Državna nagrada i Pravilnik o dodjeli nagrade)

- (1) Državna nagrada za volontiranje (u daljnjem tekstu: Državna nagrada) najviše je priznanje što ga Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) dodjeljuje za volontiranje, doprinos promovisanju volontiranja i druge volonterske aktivnosti.
- (2) Nagrada se dodjeljuje volonteru i organizatoru volontiranja u smislu priznanja za doprinos razvoju volonterizma.
- (3) Pravilnikom o dodjeli nagrade za volontiranje detaljnije se propisuju kriteriji, postupak za dodjelu nagrade, izgled plakete te druga pitanja važna za dodjelu nagrade.
- (4) Pravilnik o dodjeli nagrade za volontiranje donosi ministar pravde Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ministar) uz saglasnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

DIO ČETVRTI - UGOVOR O VOLONTIRANJU

Član 18.
(Ugovor o volontiranju)

- (1) Ugovorom o volontiranju volonter i organizator volontiranja ugovaraju međusobna prava i obaveze i specifičnosti potrebne za pojedinačnu volontersku aktivnost ili pružanje pojedine volonterske usluge.

(2) Ugovor o volontiranju može imati potpis i drugih ugovornih strana koje imaju posebne interese za specifični oblik volontiranja.

Član 19. (Forma ugovora o volontiranju)

Ugovor o volontiranju zaključuje se u pisanoj formi.

Član 20. (Sadržaj ugovora o volontiranju)

(1) Ugovor o volontiranju sadrži podatke o:

- a) ugovornim stranama te mjestu njihovog prebivališta, odnosno sjedišta;
- b) mjestu volontiranja i trajanju volontiranja;
- c) volonterskim aktivnostima ili uslugama koje će obavljati;
- d) specifičnim pravima i obavezama volontera;
- e) edukaciji za volontiranje;
- f) ličnoj sigurnosti tokom volontiranja pri dolasku na mjesto volontiranja i povratku s mjesta volontiranja te u vrijeme edukacije u skladu s odredbama ovog zakona;
- g) troškovima u vezi s volontiranjem i načinu njihove nadoknade;
- h) načinu osiguranja ugovorenih prava volontera i
- i) obliku prestanka ugovora o volontiranju.

(2) Važan element ugovora o volontiranju je izjava s propisno ovjerenim potpisom volontera da ne postoje okolnosti koje ga onemogućavaju ili bitno ometaju u obavljanju aktivnosti iz ugovora o volontiranju ili koje ugrožavaju život i zdravlje osoba s kojima tokom volontiranja dolazi u kontakt.

(3) Važan element ugovora o volontiranju kojim se ugovara pružanje usluga djeci, osobama s invaliditetom, osobama s poteškoćama u razvoju, starim i nemoćnim osobama, bolesnim osobama ili osobama koje su potpuno ili djelimično lišene poslovne sposobnosti je uvjerenje iz kaznene evidencije za volontera i drugi dokazi da ne postoje okolnosti iz člana 9. stav (2) ovog zakona.

(4) Ugovor o volontiranju može sadržavati i podatke bitne za pojedini specifični oblik volontiranja u određenom vremenskom periodu ili na određenome mjestu.

Član 21. (Prestanak ugovora o volontiranju)

Ugovor o volontiranju prestaje:

- a) danom pravosnažnosti odluke o lišavanju poslovne sposobnosti za volontera u slučaju kad je u potpunosti lišen poslovne sposobnosti;
- b) danom pravosnažnosti odluke o djelimičnom lišavanju poslovne sposobnosti za volontera koji je djelimično lišen poslovne sposobnosti, osim u slučaju kada ugovor ostaje na snazi u dijelu u kojem volontiranje ne prelazi obim poslovne sposobnosti volontera;
- c) kad volontiranje prelazi obim poslovne sposobnosti volontera, a na zahtjev volontera ili organizatora volontiranja;
- d) smrću volontera;
- e) kad organizator volontiranja prestane djelovati bez pravnog nasljednika;
- f) istekom roka na koji je ugovor zaključen ili ispunjenjem ugovora;

- g) jednostranim raskidom volontera, odnosno osoba koje ga izdržavaju ili zakonski zastupaju, osim kada bi to izazvalo neposrednu i trenutnu štetu organizatoru volontiranja, korisnicima volontiranja ili trećim osobama, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno;
- h) iz drugih razloga određenih ugovorom o volontiranju;
- i) u drugim slučajevima određenim ovim zakonom i
- j) sporazumnim raskidom.

Član 22.
(Raskid ugovora o volontiranju)

Organizator volontiranja može raskinuti ugovor o volontiranju:

- a) kad prestane potreba za volontiranjem;
- b) kad nije u mogućnosti da osigura uvjete za daljnje volontiranje;
- c) kad utvrdi da volonter ne ispunjava ugovorene obaveze;
- d) kad volonter svojim aktivnostima ugrožava korisnika volontiranja;
- e) u slučajevima kršenja dopunskih etičkih pravila donesenih za pojedine oblike volontiranja i
- f) kad se ispuni uvjet određen ugovorom o volontiranju.

**DIO PETI - PRAVA I OBAVEZE VOLONTERA I ORGANIZATORA
VOLONTIRANJA**

Član 23.
(Prava volontera)

(1) Volonter ima pravo:

- a) na pisanu potvrdu o volontiranju;
- b) na upoznavanje s etičkim normama bitnim za pojedini oblik volontiranja;
- c) na odgovarajuću edukaciju s ciljem poboljšanja kvaliteta obavljenih aktivnosti i pruženih usluga, a naročito ako to zahtijeva priroda volonterskih aktivnosti i usluga koje se pružaju;
- d) na stručnu pomoć i podršku tokom volontiranja;
- e) na upoznavanje s uvjetima volontiranja, aktivnostima koje će obavljati, uslugama koje će pružati i pravima koja mu pripadaju na osnovu ovog zakona i drugih propisa kao i općih akata organizatora volontiranja;
- f) na nadoknadu ugovorenih troškova nastalih u vezi s volontiranjem;
- g) na odgovarajuće i sigurne uvjete rada u skladu s prirodom volonterskih aktivnosti koje obavlja;
- h) na zaštitnu opremu u skladu s prirodom volonterskih aktivnosti koje obavlja i usluga koje pruža;
- i) da upozna opasnosti koje su u vezi sa specifičnim oblikom volontiranja koje obavlja;
- j) na dnevni odmor u ugovorenom trajanju;
- k) na zaštitu privatnosti i ličnih podataka i
- l) da učestvuje u odlučivanju o pitanjima u vezi s volontiranjem u skladu s mogućnostima organizatora volontiranja i oblika volontiranja.

(2) Opravdano odsustvo s volontiranja ne može biti razlog za gubitak bilo kojeg prava volontera.

(3) Posebna prava volontera koja nisu određena ovim zakonom mogu se odrediti ugovorom o volontiranju.

Član 24.
(Obaveze volontera)

- (1) Volonter je obavezan da:
- a) volontira u skladu sa stručnim propisima i uputstvima organizatora volontiranja;
 - b) čuva službenu tajnu i povjerljive i lične podatke o organizatoru ili korisniku volontiranja i
 - c) odbije volontiranje koje je suprotno ovom zakonu.
- (2) Obaveza volontera je da izvršava uputstva organizatora volontiranja, osim uputstva u vezi s volontiranjem koje je:
- a) opasno po život i zdravlje volontera ili drugih osoba;
 - b) moralno neprihvatljivo za volontera i
 - c) u suprotnosti s ugovorom o volontiranju.
- (3) Ako izvršavanje uputstva može uzrokovati štetu volonteru, korisnicima volontiranja ili trećim subjektima, volonter je dužan na to upozoriti organizatora volontiranja.
- (4) Volonter ne odgovara za prouzrokovanu štetu, ako je prethodno upozorio organizatora volontiranja na takvu mogućnost.

Član 25.
(Obaveze organizatora volontiranja)

- (1) Organizator volontiranja obavezan je da:
- a) osigura volonteru zaštitu tokom obavljanja volonterskog rada propisanu Zakonom o radu i drugim podzakonskim propisima koji regulišu oblast zaštite na radu;
 - b) poštuje prava volontera;
 - c) izvrši ugovorene obaveze prema volonterima;
 - d) osigura uvjete za poštivanje prava volontera;
 - e) izda volonteru pisanu potvrdu o volontiranju te u nju upiše podatke u skladu s članom 27. ovog zakona;
 - f) osigura materijale i sredstva za obavljanje volonterskih aktivnosti;
 - g) osigura isplatu ugovorenih troškova volonteru;
 - h) osigura volonteru tajnost ličnih podataka i zaštitu privatnosti i
 - i) osigura druge uvjete i poštuje prava propisana ovim zakonom.
- (2) Organizator volontiranja obavezan je da volontera osigura od profesionalne bolesti i posljedica nesreće na poslu u slučaju:
- a) volontiranja u uvjetima opasnim po život i zdravlje volontera i
 - b) kad je tako ugovoreno.

Član 26.
(Izvještaj o volontiranju)

- (1) Na zahtjev Ministarstva organizator volontiranja dužan je dostaviti izvještaj o obavljenim aktivnostima i uslugama određenim ovim zakonom.
- (2) Organizatori volontiranja dužni su jednom godišnje dostaviti Ministarstvu izvještaj o svim volonterskim aktivnostima, koji sadrži podatke o volonterima i broju sati koji su uloženi u volonterske aktivnosti, a posebno o broju maloljetnih volontera i njihovim aktivnostima.

(3) Postupak i uvjeti za izvršenje obaveza organizatora volontiranja utvrđenih čl. 25. i 26. ovog zakona bit će propisani Pravilnikom o obavezama organizatora volontiranja koji donosi ministar uz saglasnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

(4) Ministarstvo vodi Registar organizatora volontiranja i volontera.

Član 27. (Potvrda o volontiranju)

(1) Potvrda o volontiranju sadrži: lične podatke o volonteru, podatke o vremenu volontiranja, kratak opis volonterskih aktivnosti te ostale specifičnosti pojedinog oblika volontiranja.

(2) Potvrda o volontiranju, osim podataka iz stava (1) ovog člana, sadrži potpis osobe ovlaštene za zastupanje organizatora volontiranja te pečat organizatora volontiranja kojim se garantuje tačnost navedenih podataka.

(3) Potvrdu o volontiranju izdaje organizator volontiranja na zahtjev volontera.

Član 28. (Naknada štete)

(1) Volonter koji u vrijeme volontiranja namjerno ili iz krajnje nepažnje uzrokuje štetu korisnicima volontiranja, organizatoru volontiranja ili trećim subjektima dužan je nadoknaditi štetu u skladu s općim propisima obligacionog prava.

(2) Organizator volontiranja za štetu koju volonter prouzrokuje korisnicima volontiranja ili trećim subjektima u vrijeme volontiranja odgovara po principu objektivne odgovornosti, osim ako dokaže da su postojali razlozi koji isključuju njegovu odgovornost.

(3) Organizator volontiranja koji je nadoknadio štetu korisniku volontiranja ili trećem subjektu ima pravo na regresni zahtjev od volontera, ako se dokaže da je volonter štetu prouzrokovao namjerno ili iz krajnje nepažnje.

Član 29. (Nadzor)

(1) Tijelo nadležno za provođenje ovog zakona je Ministarstvo.

(2) Ministarstvo obavlja sljedeće poslove:

- a) osigurava provođenje ovog zakona i drugih propisa koji proistječu iz ovog zakona;
- b) prati stanje u području volonterstva te predlaže poduzimanje odgovarajućih mjera;
- c) prikuplja podatke o broju organizatora volontiranja, broju volontera u Bosni i Hercegovini i broju državljana Bosne i Hercegovine koji volontiraju u inozemstvu, kao i druge podatke na osnovu godišnjih izvještaja organizatora volontiranja;
- d) poduzima druge mjere i poslove radi razvoja volonterstva i provođenja ovog zakona.

DIO ŠESTI - KAZNENE ODREDBE

Član 30. (Prekršaji)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se organizator volontiranja za prekršaj, ako:
- a) ne izvrši obaveze iz čl. 25. i 26. ovog zakona;
 - b) odbije da upiše podatke koje je obavezan upisati u potvrdu o volontiranju iz člana 27. ovog zakona i
 - c) u potvrdu o volontiranju upiše neistinite podatke.
- (2) Ako su prekršaji iz stava (1) ovog člana učinjeni prema maloljetnicima ili osobama potpuno ili djelimično lišenim poslovne sposobnosti, iznos novčane kazne se udvostručuje.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM te oduzimanjem ostvarenog profita kaznit će se pravni subjekt koji postupava protivno članu 11. ovog zakona.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se organizator volontiranja koji postupava protivno čl. 9, 10. i 11. ovog zakona.

DIO SEDMI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 31. (Primjena općih propisa obligacionog prava)

Na oblike volontiranja koji nisu uređeni ovim zakonom te na odnose iz ugovora o volontiranju koji nisu uređeni ovim zakonom supsidijarno se primjenjuju opći propisi obligacionog prava.

Član 32. (Podzakonski akti)

Ministar će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti podzakonske akte iz člana 17. stav (4) i člana 26. stav (3) ovog zakona i druge podzakonske akte neophodne za provedbu ovog zakona.

Član 33. (Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH, broj _____ /13

Sarajevo _____ 2013. godine

Predsjedavajući
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

OBRAZLOŽENJE

1. Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje Zakona o volontiranju Bosne i Hercegovine sadržan je u članu IV tačka 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona.

Također, član II 1. Ustava Bosne i Hercegovine propisuje da će Bosna i Hercegovina i oba entiteta osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Na oblike volontiranja koji nisu uređeni ovim zakonom te na odnose iz ugovora o volontiranju koji nisu uređeni ovim zakonom supsidijarno se primjenjuju opći propisi obligacionog prava.

2. Razlozi za donošenje Zakona

Volontiranje kao oblik pružanja usluga drugom subjektu dobrovoljno i bez naknade ima sve veću ulogu u modernim društvima. Volontiranjem građani pružaju pomoć onima kojima je pomoć potrebna ili zajednici u kojoj žive, a u isto vrijeme razvijaju svoju ličnost, poslovne i profesionalne potencijale te pridonose općem dobru. Volonteri i volontiranje su jedno od ključnih obilježja trećeg (neprofitnog) sektora.

Kada je riječ o Bosni i Hercegovini, volonterski rad ima veoma značajnu ulogu u poslijeratnoj obnovi i izgradnji zemlje. Ovo se posebno odnosi na oblasti povratka izbjeglica, zaštite okoliša, nadgledanja izbora, vraćanja međunacionalnog povjerenja i tolerancije, izgradnje demokratskog i građanskog društva itd.

Nažalost, uprkos njihovom društvenom značaju, volonteri i volontiranje nisu priznati kao pravna kategorija u Bosni i Hercegovini. Jedina priznata kategorija "volontera" su stažisti – pripravnici koji su regulisani propisima o radnim odnosima, iako se oni ne mogu smatrati volonterima u smislu ovog zakona, zato što je stažiranje obavezni preduvjet za polaganje državnog ispita, koji je propisan za određena zanimanja.

Na drugoj strani, ni propisi o obligacionim odnosima, posebno odredbe ugovora o djelu, ne pružaju odgovarajući pravni osnov za angažovanje volontera. Naime, predmet ugovora o djelu (izvođenje određenog zadatka) razlikuje se od ugovora o vršenju volonterskih usluga, čiji je predmet vršenje dobrovoljnog rada. Osim toga, bitan element ugovora o djelu je plaćanje naknade izvršiocu za obavljeni posao.

Značaj volontiranja prepoznala je Generalna skupština Ujedinjenih naroda (UN) usvojivši Rezoluciju br. 56/38 (2001) i Rezoluciju br. 57/106 (2002), koje naglašavaju doprinos volontiranja i drugih oblika građanskog učešća u ekonomsko-socijalnom razvoju država članica i posebno ističu ulogu volontiranja kao neizostavne komponente bilo koje strategije usmjerene na eliminisanje siromaštva, podsticanje održivog razvoja, unapređenje zdravstvene zaštite, prevenciju i uklanjanje posljedica prirodnih katastrofa te prevazilaženje svih oblika društvenog isključenja i diskriminacije. UN je 2001. godinu proglasio Međunarodnom godinom volontera (Dokument 8917), a 5. decembar proglašen je Međunarodnim danom volontera, te su pokrenute razne inicijative za promovisanje volonterizma. Rezolucija Opće skupštine UN-a 56/38 (2002) preporučuje državama stvaranje "poticajnih fiskalnih, zakonskih i drugih okvira, uključujući one koji se odnose na organizacije koje se bave volontiranjem",

uvodenje zakonodavstva, poreznih olakšica i subvencija te olakšavanje uspostavljanja partnerskih odnosa u vezi s volontiranjem u građanskom društvu.

Važnost volontiranja prepoznata je i u Evropskoj uniji. U odredbama Deklaracije br. 38., koja je pripojena Amsterdamskom ugovoru Evropske unije iz 1999. godine, navodi se važan doprinos volonterstva u razvoju socijalne solidarnosti. Ističe se da će Unija podsticati evropsku dimenziju volonterskih organizacija, posebno naglašavajući razmjenu informacija i iskustava, kao i učešće mladih i starih u volonterskom radu.

Preporukom Vijeća Evrope NO R (94) 4 preporučuje se državama da definišu volontiranje na državnome nivou, naglašavajući njegove obrazovne aspekte i značaj za društvo.

Preporukom Vijeća Evrope 1496 (2001.) „Poboljšanje položaja i uloge volontera u društvu“ prepoznaje se uloga i vrijednost volonterizma, traži se prepoznavanje i ukidanje svih prepreka koje mogu spriječiti osobu u volonterskim aktivnostima, te usvajanje i promovisanje političkih i zakonodavnih rješenja koja će poticati volontiranje. Vijeće Evrope je 2000. godine izradilo Konvenciju o promociji dugoročnih međunarodnih volonterskih usluga mladih volontera (ETS br. 175), kojom se reguliše pravni status mladih volontera (u dobi između 18 i 25 godina) koji žele volontirati u stranoj državi u periodu od tri do 12 mjeseci. 2011. godina proglašena je Godinom volontiranja u Evropskoj uniji te se od zemalja članica, kandidata i potencijalnih kandidata očekuje da promovišu volonterizam kao veoma koristan i značajan segment društva.

Uvažavajući sve veći značaj volontiranja, mnoge zemlje pristupile su izradi odgovarajućeg pravnog okvira koji bi podsticao volonterske aktivnosti. Tako su odgovarajući zakoni o pravnom statusu volontera doneseni u Italiji 1991. godine, Španiji 1996. godine, SAD-u 1997. godine, Portugalu i Brazilu 1998. godine, Francuskoj 2001. godine. I nove članice Evropske unije, naprimjer Poljska, Češka i Mađarska, također su svojim propisima bliže regulisale status volontera.

Republika Srpska je 2008. godine donijela Zakon o volontiranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 73/08), Federacija Bosne i Hercegovine 2012. godine („Službene novine Federacije BiH“, br. 110/12), dok Distrikt Brčko Bosne i Hercegovine nema takav zakon.

Prilikom izrade ovog zakona rukovodili smo se sljedećim načelima: načelom zabrane diskriminacije volontera i korisnika volontiranja, odnosno jednakih mogućnosti za sve subjekte, načelom zaštite korisnika volontiranja, načelom zabrane iskorištavanja volontera, načelom zaštite maloljetnih volontera, načelom obrazovanja o volonterizmu, načelom zaštite osoba djelimično i potpuno lišenih poslovne sposobnosti, načelom besplatnosti volontiranja, načelom dobrovoljnosti i solidarnosti te načelom transnacionalnosti volontiranja.

Tokom izrade ovog zakona korištena su Jedinствена pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.

Ovim zakonom uređena su sljedeća pitanja:

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Odredbama članova 1.–7. definišu se predmet i osnovni pojmovi u vezi s volontiranjem, pojam i značaj volontiranja, organizatora i korisnika volontiranja, te šta se smatra volontiranjem, a šta ne.

DIO DRUGI - OSNOVNA NAČELA VOLONTIRANJA

Odredbom člana 8. regulisana je zabrana diskriminacije volontera i korisnika volontiranja po bilo kojem osnovu.

Odredbom člana 9. regulisana je zaštita korisnika volontiranja.

Odredbom člana 10. zabranjuje se iskorištavanje volontera.

Odredbama članova 11.-13. reguliše se mogućnost i zaštita volontiranja maloljetnih osoba, osoba djelimično lišenih poslovne sposobnosti, zabrana volontiranja osobama potpuno lišenim poslovne sposobnosti, te uloga i značaj obrazovanja o volonterizmu.

Odredbama članova 14.-15. propisuje se besplatnost volontiranja i određuje koje naknade troškova se ne smatraju novčanom naknadom ili imovinskom koristi, te da se volontiranje obavlja dobrovoljno iz razloga solidarnosti.

Odredbom člana 16. definiše se status međunarodnog volontera u Bosni i Hercegovini i uvodi načelo transnacionalnosti volontiranja, koje podrazumijeva pravo osoba koje nisu državljani Bosne i Hercegovine da volontiraju na teritoriji Bosne i Hercegovine, te izjednačavanje u pravima i obavezama međunarodnih volontera i volontera državljana Bosne i Hercegovine.

DIO TREĆI - DRŽAVNA NAGRADA ZA VOLONTIRANJE

Odredbom člana 17. utvrđuju se davaoci i kriteriji za dodjelu Državne nagrade za volontiranje koja je najviše priznanje koje Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine dodjeljuje za volontiranje, doprinos promovisanju volontiranja i druge volonterske aktivnosti.

DIO ČETVRTI - UGOVOR O VOLONTIRANJU

Odredbama članova 18.-22. reguliše se sadržaj i forma ugovora o volontiranju koji zaključuju volonter i organizator volontiranja, te prestanak i raskid ugovora o volontiranju.

DIO PETI - PRAVA I OBAVEZE VOLONTERA I ORGANIZATORA VOLONTIRANJA

Odredbama članova 23.-27. regulišu se prava i obaveze volontera te obaveze organizatora volontiranja.

Odredbom člana 28. regulisane su obaveze u pogledu naknade štete nastale prilikom volontiranja.

Odredbom člana 29. regulisano je ko vrši nadzor nad primjenom ovog zakona.

DIO ŠESTI - KAZNENE ODREDBE

Odredbom člana 30. propisane su kaznene odredbe.

DIO SEDMI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Odredbom člana 31. regulisana je supsidijarna primjena Zakona o obligacionim odnosima na odnose koji nisu uređeni ovim zakonom.

Odredbom člana 32. propisana je obaveza ministra da u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu donese podzakonske akte neophodne za provedbu ovog zakona.

Odredbom člana 33. regulisano je stupanje na snagu ovog zakona.

3. Usklađenost propisa s evropskim zakonodavstvom

Zakon o volontiranju Bosne i Hercegovine zasniva se na principima utvrđenim ratifikovanim međunarodnim konvencijama u ovoj oblasti: Općom deklaracijom UN-a o ljudskim pravima (1948.), Međunarodnim paktom o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (1966.) i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (2004.), kao i na dokumentima Ujedinjenih naroda, Vijeća Evrope i Evropske unije kojima se promoviše volontiranje i podstiču države da podrže volonterske aktivnosti.

Tekovine prava Evropske unije cijenjene su i poštovane, te kao takve i ugrađene u tekst Zakona, s obzirom na proces približavanja pridruživanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji i njenom *acquis communautaire*.

4. Provedbeni mehanizmi i način osiguranja poštivanja propisa

Provedbeni mehanizmi i način osiguravanja poštivanja ovog zakona predviđeni su samim zakonom. Ministar pravde Bosne i Hercegovine će u zakonom predviđenom roku donijeti podzakonske akte. Nadzor nad primjenom ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona, uvjetima i načinom volontiranja vršit će Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

5. Finansijska sredstva za provođenje Zakona

Implementacija Zakona o volontiranju Bosne i Hercegovine ne zahtijeva sredstva Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine. Sredstva za implementaciju ovog zakona osigurana su u okviru budžeta institucije.

6. Javne konsultacije

U skladu s odredbama člana 6. Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa („Službeni glasnik BiH“, br. 81/06), Prednacrt Zakona o volontiranju Bosne i Hercegovine je u smislu konsultacija, a nakon utvrđivanja teksta Prednacrt, postavljen na web-stranicu Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine radi dostave komentara zainteresovanih strana u roku 21 dan od dana stavljanja Prednacrt na web-stranicu.

U skladu s planiranim aktivnostima imalo se u vidu da se konsultacije obave na što ekonomičniji način i sa što manje troškova, vodeći brigu i o kadrovskim kapacitetima.

Javne konsultacije u vezi s Prednacrtom Zakona o volontiranju Bosne i Hercegovine obavljene su u periodu od 03.09.2012. godine do 03.10.2012. godine.

U tom periodu na tekst Prednacrt pristigli su komentari od Instituta za razvoj mladih KULT, čije sugestije i komentari su djelimično uvršteni u odredbe Prednacrt zakona.

7. Pribavljena mišljenja

Nakon upućivanja Nacrta Zakona o volontiranju BiH radi pribavljanja mišljenja, a prije dostavljanja Nacrta Zakona Vijeću ministara BiH i radi utvrđivanja Prijedloga zakona, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine pribavilo je mišljenja nadležnih institucija, i to: Ureda za zakonodavstvo, broj: 01-02-728/12 od 22.10.2012. godine; Direkcije za evropske integracije, broj: 03/A-06-2-DŽJ-1657-2/12 od 31.10.2012. godine i Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj: 05-02-2-8440-2/12 od 01.11.2012. godine.